

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **17326** (13) **U**
(51) МПК (2006)
G01L 1/04
G01L 1/22 (2006.01)МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ**ОПИС**
ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬвидається під
відповідальність
власника
патенту**(54) ДИНАМОМЕТР**

1

2

(21) u200603777**(22)** 06.04.2006**(24)** 15.09.2006**(46)** 15.09.2006, Бюл. № 9, 2006 р.**(72)** Рибак Тимофій Іванович, Бабій Андрій Васи-
льович, Підгурський Микола Іванович, Матвішкін
Анатолій Йосипович, Зарічний Ігор Феодосійович**(73)** ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧ-
НИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ**(57)** Динамометр, що складається з двох паралел-
ельних між собою елементів кріплення, тензومت-
ричного елемента та напрямних елементів, який
відрізняється тим, що напрямні елементи вико-
нані у вигляді двох паралельних сторін, які шарні-
рно утворюють із елементами кріплення паралел-
ограмне з'єднання, на діагоналі якого шарнірно
установлений тензометричний елемент.

Корисна модель відноситься до силовимірю-
вальної техніки і може бути використана при ди-
намометруванні знарядь сільськогосподарського
призначення та інших механізмів.

Відома конструкція динамометра складається
з двох паралельних між собою елементів кріплен-
ня, тензометричного елемента та напрямних еле-
ментів [А.с. 887950 (СССР) G01L1/22. Динамометр
/ Т.И. Рыбак. И.С. Музычко, И.И. Карбовник, С.П.
Потанин. А. с. - Опубл. в Б. И., 1981, №45].

До недоліків вказаної конструкції динамометра
відноситься неможливість забезпечення напрям-
ними елементами достатньої жорсткості, а як на-
слідок паралельності руху елементів кріплення із
шарнірно приєднаним тензометричним елементом
для виділення (визначення) тільки зусилля розтя-
гу-стиску при динамометруванні різних сільсько-
господарських машин, знарядь (навісних, причіпних,
напівнавісних тощо) чи механізмів, де спостеріга-
ється, крім чистих осьових зусиль, вплив сторонніх
сил чи моментів, а також сприймати значні наван-
таження у відмінному до досліджуваного напрям-
ку, наприклад при переводі машини, знаряддя чи
механізму з робочого в транспортне положення
або при роботі на примусовому опусканні-
підніманні.

В основу корисної моделі поставлено завдан-
ня розширення функціональних можливостей ди-
намометра, забезпечуючи паралельний рух між
елементами приєднання та можливість виокрем-
лювати зусилля розтягу-стиску при дії сторонніх
сил чи моментів, а також здатність сприймати зна-
чні навантаження у відмінному до досліджуваного

напрямку, шляхом виконання конструкції динамо-
метра, що складається з двох паралельних між
собою елементів кріплення, тензометричного еле-
менту та напрямних елементів, виконавши напрям-
ні елементи у вигляді двох паралельних сторін,
які шарнірно утворюють із елементами кріплення
паралелограмне з'єднання, на діагоналі якого шар-
нірно приєднаний тензометричний елемент.

Суть корисної моделі пояснюється графічним
зображенням, де представлена конструкція дина-
мометра.

Динамометр складається з двох паралельних
між собою елементів кріплення 1, тензометричного
елементу 2 (наприклад у вигляді динамометрично-
го кільця) та напрямних елементів 3, які виконані у
вигляді двох паралельних сторін, що шарнірно
утворюють із елементами кріплення 1 паралело-
грамне з'єднання, на діагоналі якого шарнірно при-
єднаний тензометричний елемент 2.

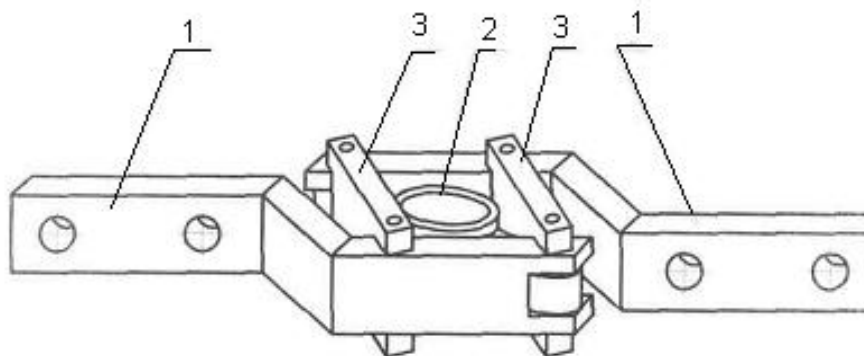
Динамометр працює наступним чином. Еле-
менти кріплення 1 призначені для монтування ди-
намометра, наприклад, однією стороною в навісці
трактора, другою - на досліджуваному об'єкті. Ви-
мірювальна дія здійснюється за рахунок дефор-
мації тензометричного елемента 2. Якщо тензоме-
тричний елемент 2 встановлений на більшій
діагоналі утвореного паралелограмного з'єднання,
то при дії на елементи кріплення 1 розтягуючої
сили діагональ вкорочується, а при дії стискуючої
сили, навпаки - видовжується та разом з цим де-
формується тензометричний елемент 2, дефор-
мація якого фіксується, наприклад, наклеєними
тензодатчиками. Аналогічно все відбувається при

(13) **U**(11) **17326**(19) **UA**

встановленні тензометричного елемента 2 на меншій діагоналі утвореного паралелограмного з'єднання тільки при цьому змінюється напрямок його деформування, тобто при дії на елементи кріплення 1 розтягуючої сили діагональ видовжується, а при дії стискуючої сили, навпаки - вкорочується, те саме відбувається і з тензометричним елементом 2. Виокремлення тільки сили розтягу-стиску відбувається за рахунок конструкції динамометра, положення його монтування в просторі та способі монтування. Якщо розглядати схему діючих сил на елементи кріплення 1 динамометра у трьох взаємоперпендикулярних площинах, то, наприклад, для випадку, коли необхідно визначити силу опору сільськогосподарської машини, знаряддя чи механізму, що напрямлена вздовж осі трактора, а сила, що напрямлена перпендикулярно до напрямку руху трактора (бокова сила) є небажаною до визначення, а також діє сила у вертикальній площині при підніманні-опусканні чи примусовому утриманні на певній висоті (глибині) досліджуваного об'єкту, чистота заміру здійснюється таким чином: сила опору визначається деформацією тензометричного елемента 2 за рахунок розтягу-стиску діагоналі утвореного паралелограмного з'єднання, де він шарнірно встановлений; не сприйняття бокової сили відбувається за рахунок шарнірного приєднання в цій площині елементів кріплення 1 динамометра до навіски трактора та досліджуваного об'єкту; виокремлення дії сили у вертикальній

площині, для розглядуваного випадку, відбуватиметься за рахунок шарнірів з'єднання елементів кріплення 1 і напрямних елементів 3, що утворюють в поздовжньо-горизонтальній площині паралелограмне з'єднання динамометра. Тут тертям в шарнірах можна знехтувати, але за таких умов без функціональних порушень динамометра можна машину переводити з робочого в транспортне положення, де діють суттєві вертикальні сили від ваги машини. Для інших схем дії сил на елементи кріплення 1 динамометра та необхідності визначення однієї з них потрібно динамометр монтувати таким чином, щоб одна з цих сил виокремлювалась за рахунок шарнірного приєднання динамометра в цій площині, а інша - сприймалася шарнірами паралелограмного з'єднання та не чинила дії в напрямку досліджуваної сили.

Таким чином, запропонована конструкція динамометра дозволяє розширити його функціональні можливості, забезпечуючи паралельний рух між елементами приєднання, до яких шарнірно приєднаний тензометричний елемент та можливість виокремлювати зусилля розтягу-стиску при дії сторонніх сил чи моментів, а також здатність сприймати значні навантаження у відмінному до досліджуваного напрямку, наприклад при переводі машини, знаряддя чи механізму з робочого в транспортне положення або при роботі на примусовому опусканні-підніманні.

Фіг.